

Kapitalizace softwaru vyrobeného ve vlastní režii

Když se řekne software, všichni víme, o čem je řeč. Pohledy na samotný software jsou mírně odlišné z úhlu **podnikového** účetnictví a úhlu **národního** účetnictví.

V podnikovém účetnictví je software chápán jako aktivum – dlouhodobý nehmotný majetek. Jeho účtování a zachycení je řízeno zákonem (především: zákonem č. 563/1991 Sb. o účetnictví a zákonem č. 586/1992 Sb. o dani z příjmu, ap.). V účtové směrně osnově pro podnikatele je software zachycen v účtové třídě 01 – Dlouhodobý nehmotný majetek a na syntetickém účtu 013 – Software. Na tomto účtu se zachycuje software, který byl nákoupen (na fakturu) bezúplatným převodem podle právních předpisů, převodem z osobního vlastnictví do obchodního majetku individuálního podnikatele, darováním, vkladem dlouhodobého majetku od jiné osoby a aktivací vytvořeného vlastního softwaru za účelem obchodování.

Z pohledu národního účetnictví je software zařazen do makroekonomické položky P.51 Tvorba hrubého fixního kapitálu (THFK) do položky AN.1122 – Počítačové programové vybavení (položka AN.1122 vstupuje do nehmotného fixního majetku). V této položce podle metodiky ESA 1995 a pozdějších doporučení Eurostatu má být zahrnut všechny software, který splňuje hranici zařazení do dlouhodobého majetku (doba použitelnosti je delší jak 1 rok a jeho ocenění je větší než 500 ECU – v tehdejší evropské měnové jednotce (v cenách roku 1995).

Před mimořádnou revizí údajů ročních národních účtů v roce

Kapitalizace softwaru vyrobeného ve vlastní režii						
	1995	2000	2005	2008	2009	2010
Programové a počítačové vybavení (v THFK) před kapitalizací SW vyrobeného ve vlastní režii (v mil. Kč)	8 319	20 399	23 522	31 004	29 556	35 185
Kapitalizovaný software vyrobený ve vlastní režii - bez aktivovaného (v mil. Kč)	1 987	4 535	6 673	11 316	12 539	9 925
Programové a počítačové vybavení (v THFK) po kapitalizaci SW vyrobeného ve vlastní režii (v mil. Kč)	10 306	24 934	30 195	42 320	42 095	45 110
Podíl vlivu na HDP	0,13 %	0,20 %	0,21 %	0,29 %	0,34 %	0,26 %
Podíl vlivu na THFK	0,41 %	0,70 %	0,83 %	1,10 %	1,35 %	1,08 %
Podíl vlivu na programovém a počítačovém vybavení v THFK	19,28 %	18,19 %	22,10 %	26,74 %	29,79 %	22,00 %
Poznámka: HDP = Hrubý domácí produkt; THFK = Tvorba hrubého fixního kapitálu a SW = software., 2009 = semidefinitivní verze ročních národních účtů a 2010 = předběžná verze ročních národních účtů. Zdroj: ČSÚ						

2011 byl do THFK zahrnut pouze software, který byl pořízen nákupem, bezúplatným nabytím, přezazením z osobního užívání do podnikání, darováním, vkladem dlouhodobého majetku od jiné osoby a aktivací vytvořeného vlastního softwaru (tedy softwaru, který je určen k obchodování).

Po mimořádné revizi národních účtů v roce 2011 je do toků (pořízení a úbytky) i stavů zařazen také software, který je vyroben ve vlastní režii, je používán pro vnitřní potřebu a není určen k obchodování = tedy není považován v podnikovém účetnictví za aktivum – dlouhodobý nehmotný majetek (syntetický účet 013 – software). Toto zahrnutí se nazývá Kapitalizace softwaru vyrobeného ve vlastní režii.

Odhad Kapitalizace softwaru vyrobeného ve vlastní režii je založen na nákladové metodě. Propočet je oceněn ve výši nákladů na jeho vytvoření, tj. přímých i nepřímých včetně ziskové marže. Do výpočtu vstupují především tyto hlavní položky přímých nákladů: a) počty zaměstnanců, kteří se na tvorbě softwaru podílejí (programátoři KZAM 2132 a jiní odborníci KZAM 2131 a KZAM 2139), b) pracovní doba, která je věnována vytvoření softwaru pro vlastní potřebu a c) průměrné hrubé mzdy pracovníků, kteří se na vytvoření softwaru podílejí (programátoři KZAM 2132 a jiní odborníci KZAM 2131 a KZAM 2139). Nepřímé náklady, jako jsou režie (materiálové ná-

klady, odpisy, ap.) a zisková marže, byly odhadnuty na základě údajů z CZ-NACE 620 – Činnosti v oblasti informačních technologií z údajů národních účtů. Takto vypočtené údaje jsou k dispozici za jednotlivé sektory národního hospodářství a také za jednotlivá odvětví (CZ-NACE) v časové řadě 1995 až 2010.

V tabulce je vyčíslena samotná hodnota Kapitalizovaného softwaru vyrobeného ve vlastní režii (neobsahuje aktivaci tohoto majetku, aby nedošlo k dvojímu zachycení).

Veronika Vondráčková
oddělení meziodvětvových
tabulek